लब्ध्वा स्वगुरोरनुज्ञाम् । कुर्यात् समावर्तनकर्म VasiS. 30.1; गूरुणाम् [Read गुरूणाम्] अनुश्यां(ज्ञां) प्राप्य EI. xxv. 6.15; ममानुज्ञां विना पण्यं चेद्विक्रेष्यसि किंचन । तद्रूपाज्ञाविभङ्गस्य कारयिष्यामि कारणम् MalliC. 7.740; 7.1142; प्रवृत्तस्य प्रयोज्यस्य तद्धितोपायोक्तिरनुज्ञा । तथा कुरु यथा हितमिति VedāntKa. 39.2 (*on* i. 1.1); 387.27 (*on* iii. 2.38); पृथक् न विद्यत इत्यभिधानादपृथग् विद्यत एवेत्यनुज्ञा गम्यते CaturCin. iii(1). 96.1; अनुज्ञां विना मम । गृहीत्वा द्रव्यमकृतोपचारः क नु यास्यसि SamarāSam. 6.201; श्रीभद्रगुप्तसूरिश्च तमध्याप्य पुनर्गुरोः । प्राहिणोत्संनिधौ तस्यानुज्ञायै समयस्य सः PrabhāC. 6.16; तौ मुनी …। श्रीसर्वज्ञमनुज्ञायै प्राप्तकालं प्रणेमतुः ŚāliC. 6.119; प्राप्यानुज्ञामथ पितुरियं त्वाम् … शरणमबला प्राणनाथं प्रपन्ना NemiDū. 109; MugdhaBo. 26.25 (151.15); इदं प्रयोक्ष्ये युष्माभिरनुज्ञा दीयतामिति RasāSu. 269.12 (3.150); देवः गोपगिरा वामपार्श्वे यामः, अनुज्ञां(? ज्ञा) दीयताम् PrabaK. 33.10; 47.9; 64.6; अनुज्ञाभक्षयोर्द्वयोरनुष्ठितौ गौरवाद् भक्षमात्रम् NyāyMāVi. 175.9 (*on* iii. 5.14); तं पुनरयाचत तीर्थयात्राम् । लब्ध्वानुज्ञां तज्ज्ञराट् कालहस्तिक्षेत्रात् काञ्चीक्षेत्रमागात् ŚaṅkaDigVi.(Mā.) 14.59; 16.14; गोतमेनात्रेत्यनुज्ञा क्रियते TattvPrakā. 178A.3 (*on* iii. 3.45); जातमात्रस्यापि स्वत्वस्य विद्यमानत्वात् तस्यानुज्ञायामपि असामर्थ्यात् … प्रीतिदानस्याप्यभावात् प्रीतिदानप्रतिपादकमपि वचनं विरुध्येत Subodhi. 47.9 (*on* 2.114); मङ्गलं नीडमात्मीयमगात्ताक्ष्योऽप्यनुज्ञया (कृष्णस्य) HariC.(Pa.) 244; दारापहारे … आत्मगोपनाविरोधात् कथमनुज्ञा DaṇḍaVi. 236.4; कमलाकर उपाध्यायस्यानुज्ञां गृहीत्वा स्वनगरं प्रत्यागच्छत् SimhāDvā. 89.6(3); 148.5(2); 155.10 (7); पितृष्वस्रानुज्ञायां दत्तायां मात्रा च विरोधे मातुराज्ञानुष्ठेया ManvaMu. 62.9 (*on* 2.133); तेन पक्षे इटोऽनुज्ञा । वित्रेथ । विवयिथ PrakriKau. ii. 82.3; प्रश्नद्वयानुज्ञां युगपदेव याज्ञवल्क्यं प्रति पृष्ट्वा 'पृच्छे' ति तदनुज्ञाता … पृष्टवती ŚivārkaMaDī. i. 420.3 (*on* i. 3.9); ii. 160.23 (*on* ii. 3.47); उपवासादेः कारणं प्राप्यानुज्ञां गुरूणां हि KandaCū. iv. 1.51; अनुज्ञां देहि भगवन् महालक्ष्म्याः प्रसाधने BṛBrahmaS. i. 8.58; iii. 9.26; ततो देवस्यानुज्ञां प्रार्थ्य VīraMi.(Pūja.) 138.2; तत्रापि लिङ्गेन वाक्यं बाधित्वा विभज्यैवैकोऽनुज्ञापनेऽपरश्चानुज्ञायाम् BhāṭṭDī. ii. 14.21 (*on* iii. 5.12); तेन तत्रापि प्रश्नानुज्ञे ज्ञेये NirṇaSi. 310.19; 184.21; मातः … यन्मे झटित्यसुगतेर्विदधास्यनुज्ञाम् BhikṣāKā. 23.8; अनुज्ञया … धूर्जटेः … तान्नृपः।… सचिवपदे न्यवेशयत् ŚivLī. 19.20; शचीपतिः … अनुज्ञया बृहस्पतेः अन्तर्हितः NīlaVi. 31.10; सर्वथा राजसमीपं गत्वा तदनुज्ञया … चारान् प्रेषयामि Jīvān. 18.7; मयेदानीम् … महर्षेरनुज्ञया … वसतिरुपगन्तव्या महाराजजनकस्य JānaPa. 1.35(12); 4.60; नृपेण मैत्रावरुणेरनुज्ञया । ययुर्विसृष्टः Rāgh. 1.36; 7.69; अनुज्ञामुद्वाहमङ्गलकृते नृपतेऽद्य याचे ĀnandRa. 4.47; जीवरूपस्यांशस्य परेशकृतावनुज्ञापरिहारौ श्रूयेते GoviBh. 167.11 (*on* ii. 3.46); **2B** permission (to do), permissive injunction अनुज्ञापरिहारौ देहसंबन्धाज्ज्योतिरादिवत् BrahmSū. ii. 3.48; 'ऋतौ भार्यामुपेयात्' इत्यनुज्ञा, 'गुर्वङ्गनां नोपगच्छेत्' इति परिहारः तथा 'अग्नीषोमीयं पशुं संज्ञपयेत्' इत्यनुज्ञा BrahmSūBh.(Śaṅ.) 484.7 (*on* ii. 3.48); BrahmSūBh.(Bhā.) 142.9 (*on* ii. 3.48); VedāntPāSau. 238.7 (*on* ii. 3.47); VedāntKau. 238.11 (*on* ii. 3.47); अनुज्ञायै वचो ह्येतत् कुरुष्व क्रियतां कुरु BṛParāSm. 7.175; विधिस्तु नियोगोऽनुज्ञा वा NyāyBh. 121.6 (*on* ii. 1.64); NyāyVār. 271.7 (*on* ii. 1.62); अनुज्ञाविधिरभिमतः न तु प्रवृत्तप्रवर्तना Bhām. 503.7 (*on* ii. 3.48); सर्वेषां जीवानां ब्रह्मांशत्वेऽपि कथं कस्यचिद्वेदादिष्वनुज्ञा, कस्यचित् परिहारः BrahmSūBh.(Śrī) ii. 160.7 (*on* ii. 3.47); **2C** permission (to depart) (दुर्वासाः … गोपीभ्यः) आशिषः प्रयुज्यानुज्ञां त्वदात् GopāloTāU. 1.3 (Vaiṣṇavopaniṣads ALS. 8; 1953); **2D** allowance made for faults, forgiving स्वात्मवत् सर्वभूतेषु कायेन मनसा गिरा । अनुज्ञा या दया प्रोक्ता JābālaDaU. 1.15; प्रमाणं चेन्मतो राजा भवतो दण्डधारणे । अनुज्ञायामपि तथा हेतुः स्याद् ब्राह्मणर्षभ MahāBhā. xii. 24.16; **2E** permission (given by a senior person to one's junior for accepting gifts) अनुज्ञानमनुज्ञा अधिकारदानम् SthānṬ. 139B.10; **3A** direction जानीयादनुज्ञातारमान्तरम् । अनुज्ञामद्वयं लब्ध्वा उपद्रष्टारमाव्रजेत् NṛsimhoTāU. 9; **3B** order, command तवानुयात्रां (v. l. तवानुज्ञां) च तथा करिष्यति प्रसीद राजन्नगतः शमाय वै MahāBhā. viii. 64.25; प्रतीक्षमाणमव्यग्रमनुज्ञां जगतीपतेः । उवाच राजा संप्रेक्ष्य वनवासाय राघवम् Rāmā. ii. 31.22; तेषामनुज्ञया कृत्वा प्रायश्चित्तं यथाविधि ŚātāSm. 1.28; एते वयमुद्यता एवार्थस्यानुज्ञामनुष्ठातुम् VeṇīSam. 1.288; भगवदर्हत्सर्वज्ञप्रणीतागमानुज्ञासंज्ञा आज्ञा YaśasCam. ii. 323.20; अनुज्ञया गुरोरमरसरिति विरचितसमुचितनिवापकृत्यं प्रणिपत्य रामं प्रतिनिवर्तयितुं भरतः प्रावर्तत RāmāCam. 2.80(1); तदाहमनुज्ञया देवस्य नवोद्यानकार्येण गतो नन्दावर्तं नगरम् UdaySuKa. 27.17; VedāntKa. 327.11 (*on* ii. 3.43); जगाद राजा जगदेकवीरौ कुर्यातमार्यस्य मुनेरनुज्ञाम् Rāgh. 2.61; अनुज्ञापि ओमित्येवंरूपा कुरुष्वेति वा ManvaMu. 128.22 (*on* 3.210); ŚabdaRaSaK. 82.9; **4** knowledge बोधिसत्वानाम् … समुदाचाराः … त्यागः … लोकानुज्ञा धृतिरिति MaVastuAva. i. 78.17; **5** name of a figure of speech (i. e. request for some apparently unfavourable situation which has implied merits in it) दोषस्याभ्यर्थनानुज्ञा तत्रैव गुणदर्शनात् Kuval. 137; उत्कटगुणविशेषलालसतया दोषत्वेन प्रसिद्धस्यापि वस्तुनः प्रार्थनमनुज्ञा RasGaṅ. 687.3; दोषस्याभ्यर्थना यत्र तत्रैव गुणदर्शनात् । क्रियते तत्र विदुषानुज्ञालंकार इष्यते AlaṅkāMañ. 187.1; [Kośas give *anujñā* as the meaning of following words — *anu*, MediK. 198.45; *anumati*, AnekāSam. 4.99; ViśvaPra. 73.213; NānārthāSam. iii. 1.5; MediK. 71.185; AnekāTi. 4.15; ViśvaLoK. 151.193; ŚabdaRaSaK. 159.2; *astu*, AnekāSam. 7.21; *om*, Vaija. 284.3; ŚabdaRa.(Vā.) 4510; *nanu*, AmaK. 2832; AgniP. 360.10; AnekāSa. 788; AnekāSam. 7.31; NānārthSam. 55.33; AnekāK. 990; AnekāTi. 2.175; ŚabdaRa.(Vā.) 4548; ViśvaLoK. 412.39; *parama*, AnekāSam. 3.462; MediK. 118.47; ViśvaLoK. 250.52; ŚabdaRaSaK. 229.4; *prasava*, Vaija. 243.48; NānārthāSam. ii. 22.132; *sammati*, DharK. 9.9; NānārthāSam. ii. 9.99; MediK. 70.170; and *anujñā* as a synonym of following words — *anumati*, AnekāSa. 195; DharK. 977; KośaKaTa. 2.5705; *sammati*, Vaija. 249.29]

अनुज्ञाकरण (anujñā-karaṇa) *n.* the act of permitting पश्चादृत्विजां भक्षणार्थमन्योऽन्यमनुज्ञाकरणमुपह्वानम् VedāntKa. 465.5 (*on* iii. 3.44)

अनुज्ञाक्षर (anujñākṣara) *n., m.* syllable denoting permission (ओम्) तद्वा एतदनुज्ञाक्षरम् ChāndoU. i. 1.8; ओम् इत्यनुज्ञाक्षरः BālamBha. i. 352.29 (*on* 1.103)

अनुज्ञाक्षरत्व (anujñākṣara-tva) *n.* the state of being a syllable denoting permission (ओम् इत्यस्य) तस्य रसतमत्वं मिथुनरूपत्वम् अनुज्ञाक्षरत्वम् AṇuBh. 314.25 (*on* iv. 1.18)

अनुज्ञाक्षेप (anujñākṣepa) *m.* variety of figure of speech called *ākṣepa* (i. e. objection expressed by a feigned or apparent consent) न चिरं मम तापाय तव यात्रा भविष्यति । यदि यास्यसि यातव्यमलमाशङ्कयात्र ते । इत्यनुज्ञामुखेनैव कान्तस्याक्षिप्यते गतिः । मरणं सूचयन्त्यैव सोऽनुज्ञाक्षेप उच्यते Kāvyāda. 2.136.

अनुज्ञागत (anujñā-gata) *adj.* who is under one's command (रुद्राः) तवानुज्ञागता ह्येते शशाङ्कमौलिनोऽमलाः SaurP. 57.40.

अनुज्ञाग्रहण (anujñā-grahaṇa) *n.* the act of taking permission अनुज्ञाग्रहणमपि तिष्ठतैव कार्यमिति मन्तव्यम् । यतः तिष्ठन्नामन्त्र्येत्यनेन अनुज्ञाग्रहणरूपस्वप्रयोजनशिरस्कस्यामन्त्रणस्य संबन्धावगमात् CaturCin. iii(1). 1258.7; अनुज्ञाग्रहणात् पितॄन् आवाहयिष्ये इति प्रश्नोपलभ्यते DīpKa. 27.21 (*on* 1.233); तत्राप्यर्थक्रमेण पाठक्रमं बाधित्वा 'उपह्वयस्व' इति प्रथममनुज्ञाग्रहणे 'उपहूतः' इति पश्चादनुज्ञादाने विनियोक्तव्यम् BhāṭṭDī. ii. 14.23 (*on* iii. 5.12); शेषमन्नं क देयमित्यनुज्ञाग्रहणदर्शनादपि न केवलसर्पिषा श्राद्धम् VīraMi.(Tīrtha.) 26.9.

अनुज्ञाञ्जलि (anujñāñjali) *m.* palms (or hands) folded together for asking permission तदिदानीं द्रुतं यामि … युष्माकं जवेऽनुज्ञाञ्जलिर्मम PāṇḍaC. 7.516.

अनुज्ञात (anu-jñāta) *adj.* [*f.* -ā] [included in the *kāṣṭhādigaṇa*, GaṇPā. 49.6] **1** known after (i. e. similar, resembling) अन्यम् … पशुमालभेरंस्तमाप्रीतं पर्यग्निकृतमुदञ्चं नयेयुस्तं संज्ञपयेयुस्तस्यानुन्याय(v. l. °नुज्ञात)मितरं कर्शयेयुः KauṣīBr. 18.12 (83.5); **2Ai** permitted, allowed स्थविरस्य ह्येवेदं सर्वमनुज्ञातम् JaimiBr. 2.113; भारद्वाज एवानुज्ञातः सभायां दण्ड्यं प्रहरेत् JaimiBr. 2.217; तस्य संन्यासो गुरुभिरनुज्ञातस्य बान्धवैश्च KaṭhRuU. 1; वेदानधीत्यानुज्ञात उच्यते गुरुणाश्रमी KuṇḍiU. 1; (उपासकः) वैष्णवीं महामायां नमस्कृत्य तया चानुज्ञातश्चोपर्युपरि गत्वा महाविराट्पदं प्राप TripāMaNāU. 370.5(6); 372.1; अनुज्ञातश्च गुरुणा संविशेत् ŚivU. 7.17; GautDS. i. 1.55; अनुज्ञातो ब्रह्मणाग्नीध्रः समिधमादधाति ĀpaŚS. iii. 4.6; यजुर्युक्तमित्यनुज्ञातो ब्रह्मणा … पात्राणि प्रोक्षति MānŚS. 108.6; 140.3; 250.3; (ब्रह्मणा) अनुज्ञातः उत्तरेणाहवनीयं संप्रति निदधाति KātyŚS. ii. 3.3; x. 7.5; अनुज्ञातेऽनुज्ञातारमेनः स्पृशति HirŚS. xxvi. 7.2 (103.13); ĀpaDS. i(9). 25.5; ओमावाहयेत्यनुज्ञातः GautPiMe. ii. 3.3; आचार्याय भैक्षं निवेदयित्वानुज्ञातो गुरुणा भुञ्जीत ŚāṅkhāGS. ii. 6.7; KauṣīGS. ii. 3.17; MānGS. i. 22.21; ViṣṇuP. iii. 9.5; ManuBh. i. 101.6 (*on* 2.51); BrahmP. 222.26; न विरहेदाचार्यम् । अन्यत्र वियोगात् अनुज्ञातो वा ŚāṅkhāGS. iv. 11.25; KauṣīGS. iii. 11.56; गुरुणानुज्ञातः स्नायात् VārāGS. 9.6; PāraGS. ii. 6.4; VāsiDS. 8.1; (मातापितृभ्याम्) अनुज्ञातः भार्याम् उपयच्छेत् HirGS. i. 19.2; GobhiGS. iii. 4.3; TaiUBh. 216.7 (*on* 1.11); (धर्मज्ञैः) अनुज्ञातोऽस्य (शूद्रस्य) नमस्कारो मन्त्रः GautDS. ii. 1.66; काममन्यस्मै साधुवृत्ताय गुरुणानुज्ञातः (उपसंगृह्णीयात्) BaudhDS. i. 2.30; अग्नौ करिष्यामीत्यनुज्ञातोऽग्निमुपसमाधाय …